

Zondag 24 januari 1915 – enige editie

Belgische vluchtelingen.

De minister van binnenlandse zaken heeft door tussenkomst van de commissarissen der koningin aan de gemeentebesturen een brief doen toekomen, waaraan het volgende wordt ontleend:

Aangaande de voeding van de vluchtelingen tekent de minister aan, dat de gemeentebesturen zich zoveel mogelijk moeten houden aan de door de regering vastgestelde maxima. Niet dan bij noodzakelijkheid zullen door het rijk hogere kosten worden vergoed. Dagelijkse verstrekking van vlees is niet nodig te achten. Tweemaal per week is voldoende. Wel kan ook zo nu en dan spek worden gegeven. Natuurboter mag niet worden gebruikt. Het is niet nodig, dat er steeds uitsluitend volle melk wordt verstrekt. In z.g. ondermelk is nog een hoge voedingswaarde aanwezig. Bier mag niet in rekening worden gebracht. Sigaren evenmin. Wel kan nu en dan aan mannelijke vluchtelingen wat tabak worden gegeven.

Huishoudelijk werk, schoonmaken van lokaliteiten, wassen van goederen en dergelijke werkzaamheden moeten aan de vluchtelingen worden opgedragen.

Kosten van toezicht moeten tot het hoogst noodzakelijke worden beperkt. Nu de gemeentebesturen bij het langdurige verblijf van de vluchtelingen moeten worden geacht de meer te vertrouwen elementen te hebben leren onderscheiden, zou het toezicht, indien dit nodig is, kunnen worden opgedragen aan degenen onder de betere elementen, die overwicht over de anderen hebben. Zo nodig kan de gemeentepolitie proefsgewijs controle uitoefenen. Zijn er geen soortgelijke personen onder de vluchtelingen, en blijft toezicht

nodig, dan zal dit zoveel mogelijk door de gemeentepolitie moeten worden uitgeoefend.

Kleren en schoeisel zullen door de gemeentebesturen niet meer dan bij uiterste noodzakelijkheid zelfstandig mogen worden aangeschaft. Indien de verstrekking ervan nodig is, moet de aanvraag geschieden aan het Nederlandse comité tot steun van Belgische en andere slachtoffers te Amsterdam.

Parijs, 23 januari. Officieel bericht van vanmiddag drie uur:

Onze infanterie is op bijna het gehele front bezig geweest met het herstel der schade, aan onze verdedigingswerken door het buitengewoon ongunstige weer van de voorafgaande dagen aangericht.

In de streek van Lombardsijde zijn wij een honderd meter vooruit gekomen.

Op het front bij Ieper, Atrecht, Albert, Roye en Soissons zijn artilleriegevechten geleverd, waarbij wij op verscheidene punten voordelen hebben behaald.

Op aandringen der intercommunale commissie heeft de commissie der beurs van Antwerpen toelating ontvangen om vijf afgevaardigden tweemaal per week naar Holland te sturen, ten einde voor rekening van de wisselagenten, de in het buitenland betaalbare coupons te incasseren.

Men meldt ons uit Cadzand:

Vrijdagnamiddag kon men van hier in de richting van Knokke een vliegtuig zien dat langs de Belgische kust een verkenningsstocht deed. Uit het hevige schieten, dat een ogenblik later volgde bleek, dat het

ook door de Duitse troepen was opgemerkt. Aan de rookwolkjes kon men duidelijk zien dat de granaten ontploften in de nabijheid van de vlieger, die, na de gehele kust te hebben verkend, langs dezelfde route terugkeerde. Door het hevige vuren kon men niet gewaar worden of de vlieger bommen heeft geworpen.

Een correspondent van de Tijd te Roosendaal meldt, dat hij dezer dagen te Leuven getuige is geweest van het opgraven van de lijken rondom het standbeeld van de Weyer. Dit geschiedde onder leiding van pater Valerius Claes, geholpen door Lucien Spéder.

Als officiële autoriteiten waren bij de opgraving nog tegenwoordig Alfred Nerinckx, hoogleraar te Leuven en waarnemend burgemeester, dr. Louis Maldague, professor aan de universiteit, dr. Dieudonné, stadsgeneesheer, J. Simons, onderzoeksrechter, terwijl in de loop van de dag ook nog kwamen zien prof. Dr. Noyens, schepen de Munter, de Duitse kolonel Lubbert en zijn adjudant. De hoofdcommissaris van politie Gilbert en advocaat Tielemans, lid van de gemeenteraad, allen te Leuven.

Het was, meldt de correspondent, een indrukwekkend toneel. De straten, uitkomende op het Stationsplein, waren door de politie afgezet, zodat het publiek op grote afstand moest blijven. Zelfs de Duitse soldaten mochten op de plaats waar opgegraven werd, niet blijven stilstaan. Onder de 22 gevonden lijken was dat van de 71-jarige pastoor van Herent.

Na de opgraving zijn de lijken gekist en in afzonderlijke graven ter aarde besteld.

De ellende in Dendermonde.

Men meldt ons:

Uit Dendermonde heb ik de dringende uitnodiging ontvangen om een oproep te doen tot hulp voor de bevolking van deze verwoeste stad, waar de ergste ellende heerst. Tot voor de oorlog was het een zeer nijvere plaats, centrum van fabricage van katoenen dekens. Men vond er voorts onder meer grote touwslagerijen, een olieslagerij, een schoenfabriek, katoenweverij enz. en er heerste welvaart, ook onder de talrijke arbeidersgezinnen. De bevolking van Dendermonde met de voorstad Sint Gillis telde een zestienduizend zielen. Dit aantal is nu gehalveerd en haast allen die bleven, lijden gebrek, want doordat de stad herhaaldelijk is gebombardeerd, liggen alle fabrieken vrijwel vernield, evenals het oude stadhuis, het paleis van justitie, de kerken, behalve de Onze Lieve Vrouwenkerk, die wel geleden heeft, maar waar de dienst toch is voortgezet. Het weeshuis is verwoest, de academie van schone kunsten, waaromheen zich de vermaarde Dendermondse schilderschool had gevormd, het burgerziekenhuis, de scholen, de stadsboekerij met tenminste vijftigduizend boeken eveneens, en van de huizen der welgestelden staan er nog slechts een tiental. De gehele bevolking is nu samengepakt in een arbeidersbuurt en in een deel van het begijnhof, waarvan de kerk ook in vlammen is opgegaan. De overheid is niet langer in staat om de ongelukkigen daar te helpen, want sedert september staat er alle bedrijfsleven volkomen stil. Sedert is er door de werklieden geen cent meer verdiend en bij gebrek aan inkomsten raakt de stadskas leeg. Het stadsbestuur kan niet meer doen dan dagelijks soep uitdelen; de enkele bakkers bakken nog wat brood van het Amerikaanse meel, maar de voeding is geheel onvoldoende en daar de welgestelden, meest allen zelf geruïneerd, haast allen de streek verlaten hebben, is er van de particuliere liefdadigheid al evenmin veel te wachten. Er is dus behoefte aan voedsel, aan kleding, aan bedgerief voor de fabrieksarbeiders zowel als voor de landbouwers.

Het gebrek aan kleren, aan dekens, enz. is nijpend. En niet alleen hierdoor zijn de mensen zo zwaar beproefd, haast allen hebben vaders, echtgenoten, zonen aan het front, en een menigte mannen van 15 tot 70 jaar, onder wie verscheidene geestelijken, zijn als krijgsgevangenen naar de Duitse kampen in Munster, Sennelager en Soltau gebracht. Heel enkele van hen zijn teruggekeerd met in witte verf op de rug van hun jas geschreven, dat zij krijgsgevangen zijn. De bezetting, bestaande uit 250 landstormmannen, verblijft in de kazerne, de stad behoefde maar in enkele onderdelen van hun levensonderhoud te voorzien, maar inmiddels hebben de rekwisities al wat nog over was uitgeput. De landbouwers is niets gelaten van hun voorraden graan, hooi, stro en vee. Ook de voorraden en producten van handelaren en fabrikanten zijn opgevorderd. Trouwens in gans Oost-Vlaanderen is dit het geval met katoen, vlas, linnen en garens. Fabrieken die nog zouden kunnen werken staan er merendeels stil. Voor miljoenen is er opgeëist tegen afgifte van bons, ook nog in enkele gevallen na 15 dezer. Toch zegt de Duitse overheid dat zij het economische leven weer op gang wil helpen, maar de fabrikanten moeten aanvragen of zij het bedrijf opnieuw mogen beginnen. Wordt dit toegestaan, dan is de eis: niet langer dan vier uur daags werken. Wat er voor meer dan drie maanden aan grondstof is wordt in beslag genomen. En al wat er gemaakt wordt is eveneens voor Duitsland.

Geen wonder dat onder deze omstandigheden de industrie verlamd wordt, met al de ellendige gevolgen voor de uitgeputte bevolking. Petroleum is er niet, kaarsen zijn schaars, kolen worden er weer wat aangebracht, maar er dreigt hongersnood in deze kortgeleden zo bloeiende stad, waar nu reeds zwarte ellende heerst.

Kan hier nog geholpen worden?

Volgens een bericht aan de Tijd zal de Duitse overheid in België de grensstreek van even beneden Antwerpen tot aan de Noordzee van houtgewas ontdoen. Men is in Zelzate reeds met dat werk begonnen.

De Norddeutsche Allgemeine Zeitung deelt nu mee waaraan de Italiaanse vice-consul te Luik, Greppi, wiens inhechtenisneming ons is gemeld, zich schuldig had gemaakt. Niettegenstaande de waarschuwing van de boven hem gestelde consul heeft hij in strijd met een hem bekend uitdrukkelijk verbod van het Duitse bestuur op de gewone wijze zijn bemiddeling verleend voor brievenverkeer met militairen behorende tot het Belgische leger. Greppi werd bij vonnis van de krijgsraad te velde te Luik op 19 januari tot 2 maanden vestingstraf veroordeeld.

Ter wille van de bevriende Italiaanse regering heeft de gouverneur-generaal te Brussel de veroordeelde de straf kwijtgescholden. Greppi is ontheven van zijn ambt en moest Luik en het Belgische gebied op staande voet verlaten.